

Preek over Exodus 17:1 – Gemeenteproject 'Ga met God' (2)

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 65:1,2

Gebed

Lezen: Exodus 15:22-27; 17:1-7

Zingen: Ps. 105:19,20,21

Lezen: Psalm 62

Zingen: Ps. 62:3,4

Kindermoment

Zingen: Gez. 8:1,2,3

Tekst: Exodus 17:1

Preek

Zingen: Ps. 114:1,2,3,4

Geloofsbelijdenis

Zingen: Gez. 165

Gebed

Collecte

Zingen: Ps. 84:1,3,6

Zegen

Gehouden te: Baflo, 03-02-13 (14.30 u.)

Preek

Thema: Parkeer geregeld bij de Heer.

- a. Om bij te tanken.
- b. Om rust te vinden.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Bijtanken

Zoals jullie zien hangt er nu een tweede verkeersbord aan de preekstoel. Het is geen gebodsbord (vierkant en blauw) of verbodsbord (rond met een rode rand). Maar een aanwijzingsbord (langwerpig, blauw en met een tekening en een pijl).

Dit bord verwijst naar een tankstation. Het staat vaak langs de autosnelweg. Een eindje voor het eerstkomende tankstation. En ook bij de uitrit.

Als je een lange rit moet maken – naar je vakantieadres in het buitenland bijvoorbeeld – dan heeft je auto geregeld een tankbeurt nodig. Om de paar honderd kilometer, afhankelijk van de inhoud van je tank. En de grootte van je auto...

Op tijd even bijtanken dus. Want het is niet verstandig om je tank tot op de laatste druppel leeg te rijden. Langs de autobaan blijven staan, lijkt me geen pretje.

Je ziet dit bord van het tankstation vaak in combinatie met een ander verkeersbord. Het blauwe bord met de P.

Weet je wat dat bord betekent? Parkeerplaats, inderdaad. De P van parkeren.

Op je lange reis ga je geregeld van de snelweg af, om bij te tanken voor je auto en ook voor jezelf. Dat heb je als bestuurder ook nodig. Je moet niet achter het stuur in slaap vallen of de weg kwijt raken.

Je kunt niet zonder pauzes of rustmomenten. U kent de vuistregel: Twee uur rijden, kwartier rust. Je wilt immers fit en geconcentreerd blijven.

Als je altijd maar doorrijdt, raakt de benzine op en zegt je auto stop. En jij zelf ook. Dat is balen.

Dit was een praktisch voorbeeld, voor ons allen herkenbaar, al zal niet iedereen met de auto op vakantie gaan naar Zuid Frankrijk, Oostenrijk of Noorwegen. Ook als je gewoon in Nederland blijft moet je geregeld met je auto bij de benzinepomp langs.

Dit voorbeeld kunnen we op onszelf betrekken. Ik sta hier natuurlijk niet om verkeersonderwijs te geven. Hoewel...

Wat ik vertelde, dat geldt ook voor jou en mij als mens, als gelovige. Je hebt geregeld pauzes nodig, rustmomenten. Je kunt niet altijd door blijven rennen of lopen. Dan raakt je tank leeg en je energie op. En je geloofsleven zakt in.

Bijtanken dus om je energie weer op peil te brengen. Ook de energie van je geloof. Hoe vaak, hoe en wanneer, dat kan voor ieder verschillend zijn. Niet elke tank is even groot. En als je sterk omhoog moet rijden, gebruik je meer energie dan wanneer je van de berg af zeilt. En 'off the road' is je energieverbruik nog weer anders.

Vaste momenten van bijtanken zijn goed: elke dag, elke week, na elke etappe of deeltraject. Tussendoor mag ook altijd. Elk moment is goed.

Over deze dingen gaat week 2 van ons gemeenteproject 'Ga met God'.

Wandelen met God kan niet zonder regelmatige rustpauzes. Jij hebt het nodig en God geeft ze in zijn gunst. Hij zet de verwijzing naar het tankstation geregeld langs jouw en mijn weg samen met de routepaaltjes.

Vandaar het thema van deze preek:

Parkeer geregeld bij de Heer.

Om bij te tanken en om rust te vinden.

2. Pleisterplaatsen

De grote P van het bord van de parkeerplaats kun je ook gebruiken voor de P van pleisterplaats. Dat woord komen we in onze tekst tegen, in onze huidige bijbelvertaling (NBV).

Een pleisterplaats is niet een plaats waar mama een pleister op je vinger plakt, als je je gesneden hebt en er een beetje bloed uit komt. Hoewel het misschien wel een beetje met genezen of bijkomen te maken heeft.

Het heeft ook zozeer niet te maken met het werk van een stukadoor, die een stenen muur met kalkspecie of gips bepleistert.

Een pleisterplaats is volgens de Dikke Van Dale: "1 plaats waar men pleistert, waar men een reis onderbreekt om er te rusten of te eten:... 2 plaats waar men enige tijd vertoeft."

Het woord past dus precies bij ons thema van week 2 van het gemeenteproject. Ik zou het thema van de preek dus ook kunnen variëren: *Pleister geregeld bij de Heer.*

Het woord pleisterplaats past ook precies bij de lange reis die het volk Israël maakt van Egypte door de woestijn en via de berg Sinai / Horeb naar het beloofde land, Kanaän. In etappes reizen ze. Van de ene pleisterplaats naar de andere. Steeds verder.

Zo lezen we het ook in ons tekstvers:

"Vanuit de woestijn van Sin trok het hele volk van Israël verder, van de ene pleisterplaats naar de andere, volgens de aanwijzingen van de HEER." (Ex. 17:1)

Het volk Israël is dus op reis met God de HEER. Van Egypte, het slavenhuis naar Kanaän, het land van de vrijheid, die God hun beloofd heeft. Ze zijn in ons hoofdstuk al even onderweg. Ze zijn de Rietzee al gepasseerd. Wat een wonder: met droge voeten door de zee. Het water geweken voor de naam van God de HEER.

De eerste etappes liepen de Israëlieten als op vleugels, weg uit het gehate Egypte, weg uit de slavernij. Maar na een poosje komt de klad er al in. In elk geval geestelijk gezien. De steppe remt en ontmoedigt en de hoeveelheid verbruikte energie vliegt omhoog. Heel snel raakt de reservetank ook leeg, of bijna leeg.

Israël's reis kun je beschouwen als een bijzondere vorm van wandelen met God. Met alle mooie en moeilijke kanten van dien.

God gaat met Israël niet linea recta de kortste weg naar het beloofde land. Hij wil via de Sinai, waar Hij een bijzondere ontmoeting met zijn volk wil hebben. Dat was vanaf het begin de bedoeling.

Het is een reis, een wandeling door de woestijn. In het begin al, de eerste weken. En straks nog veel meer, veertig jaar lang.

Exodus en Numeri vertellen ons over die grote, lange wandeling. Onze tekst vestigt in een korte notitie de aandacht op de stations, waar men langs komt op het woestijnspoor en waar men even stopt om bij te tanken en uit te rusten. Numeri 33 tekent de hele route uit op aanwijzen van de HEER.

"Dit zijn de pleisterplaatsen die de Israëlieten aandeden, nadat ze onder leiding van Mozes en Aäron, geordend in legerafdelingen, waren weggetrokken uit Egypte. Op bevel van de HEER heeft Mozes de plaatsen waar ze hun kamp hadden opgeslagen genoteerd. Ze trokken als volgt van de ene pleisterplaats naar de andere:..." (Num. 33:1,2)

Dan volgt daar de hele routekaart met alle tussenstops. Als ik goed geteld heb waren het er eenenveertig. Eenenveertig pleisterplaatsen. In de loop van veertig jaar dus. Een gemiddelde van bijna een pleisterplaats per jaar. Het zullen, zo blijkt wel, kortere en langere reisonderbrekingen zijn geweest. In Exodus 17 staat Israël nog betrekkelijk aan het begin. Een paar stops hebben ze al gehad.

3. Navigatie

Ik wil u er even op wijzen, dat het volk Israël van de ene naar de andere pleisterplaats trok *"volgens de aanwijzingen van de HEER."* God zelf zette dus de route uit. Hij gaf telkens aanwijzingen: "Hier moet je heen. Ga daar maar langs. Daar is een geschikte rustplaats."

De HEER zette zelf dus de pijlen en de paaltjes langs de weg. Zoals de paaltjes langs onze wandelroutes, waarvan er vanmiddag een paar in de kerk staan. Als symbolen van onze wandeling met God. Volg de gele paaltjes maar. Dan kom je ook wel bij het volgende rustpunt uit.

God is dus gids en reisleader voor het volk Israël en voor ons. Hij weet precies wat Hij doet, wat de goede weg is en wat de geschikte rustpunten zijn. En Mozes heeft in de veertig jaar dat hij de kudde van schoonvader Jetro hoedde, de weg in de woestijn ook goed geleerd. Hij zal de plekken hebben gekend.

Als wij ons realiseren dat God zelf routeaanwijzingen geeft, dan beseffen we dat Israël niet toevallig langs plaatsen komt als Mara, de plaats waar het water bitter was. Of Refidim, waar geen water om te drinken blijkt te zijn. En waar ze straks geconfronteerd worden met een gemene aanval van de Amalekieten, Exodus 17:8-16.

Maar God brengt ze bewust en op zijn tijd ook langs Elim, *"een plaats met twaalf waterbronnen en zeventig dadelpalmen."* (Ex. 15:27)

Wat een verademing moet dat geweest zijn voor Israël: water en heerlijke dadels en schaduw. Een oase om heerlijk even bij te tanken.

Water en rust!

Is het u ook opgevallen, dat het op de pleisterplaatsen die Israël aandoet, steeds over water gaat? In elk geval op de plaatsen, waar wij vanmiddag in de preek even naar kijken. Verderop komt dat ook telkens terug.

Water is van levensbelang voor ieder mens. In de woestijn al helemaal. Water betekent leven voor de mensen. Van dorst ga je dood na een aantal dagen.

Zo bezien snap ik best dat de Israëlieten flink gaan mopperen als het water bitter blijkt te zijn, bij Mara. Of als er gewoon geen drinkwater te vinden is, zoals in Refidim.

Stel je maar voor: Je loopt door de droge steppe. Je waterzak is zo goed als leeg. En je kinderen jengelen. 'Mamma, ik heb zo'n dorst.' En dan kom je op een plek, die er wel aantrekkelijk uitziet, en waar waterbronnen zouden moeten zijn volgens de deskundigen... Maar er is geen druppel te vinden!

Dat gaat heel diep vertelt de Bijbel. Het veroorzaakt bij de mensen een geloofscrisis. *"Is de HEER nu in ons midden of niet?"*

Vertaald naar de termen van ons gemeenteproject: Wandelen wij nu met God of niet? Wandelt God nu met ons, ja of nee? Dat is een wezenlijke vraag in de crisis en vanuit de crisis?

De Bijbel bestempelt die vraag, wat Israël betreft, als 'de HEER op de proef stellen'. En daar is God niet blij mee, zacht gezegd. Dat hebben we ook gelezen. Want het jengelende volk laat maar bar weinig vertrouwen zien. Het vertrouwen op God is compleet verdroogd in de hitte van de zon in de woestijn.

En dat doet God pijn. Want wat heeft Hij het al niet laten zien aan machtige daden van redding in de afgelopen weken. Op de reis die ze tot nu toe hebben gemaakt. Op de grote wandeling die God met hen maakt.

Nog even iets over dat water, dat nodig is op je langeafstandswandeling. Een voorbeeld ter verduidelijking. Iets uit onze eigen omgeving en beleving.

Je ziet in de omgeving geregeld wandelaars lopen met een rugzak. Zij lopen een traject van het Pieterpad. In die rugzak zit geheid een fles water. Of die hangt aan de broekriem. Dat kan ook.

Langeafstandswandelaars hebben altijd water bij zich. En vast ook wel iets te eten. Je hebt dat nodig. Anders houdt je het niet vol. Een rustbankje brengt soms uitkomst voor vermoeide voeten. Of een restaurantje langs de route is ook niet te versmaden. Pleisterplaatsen.

Jullie, jongens en meisjes, hebben ook een rugzakje gekregen. Wat komt daar in elk geval in? Een pakje drinken. Dat krijgen jullie straks tijdens de collecte. Zo kun je er aan denken, dat je geregeld moet bijtanken. Door dat water – Gods energydrink – krijg je nieuwe energie en kun je vol vertrouwen verder.

Dat voorbeeld snappen wij, volwassenen ook. God geeft ook ons deze les.

God de HEER geeft telkens weer plaatsen en momenten om bij te tanken. Zo goed zorgt Hij voor zijn volk, voor ons. En als er voor het oog van de mensen geen waterbronnen zijn en er geen water te vinden is, dan maakt Hij die bronnen op een bijzondere manier.

Dat vertelt de Bijbel hier ook in Exodus 17, bij Refidim.

De HEER zegt tegen Mozes:

"Ga samen met een aantal van de oudsten van Israël voor het volk uit. Neem de staf waarmee je op de Nijl hebt geslagen in je hand en ga op weg. Ik zal je opwachten op de rots bij de Horeb. Als je op de rots slaat, zal er water uit stromen, zodat het volk te drinken heeft.' Mozes deed dit, in het bijzijn van de oudsten van Israël." (Ex. 17:5,6)

Door Mozes slaat God zelf water uit de rots. De rots wordt in Gods naam een waterbron. En Israël kan naar hartenlust zijn dorst lessen. God geeft verkwikking, weer op een heel andere manier dan bij Elim met de twaalf waterbronnen en de zeventig dadelpalmen. Rots en water. Misschien kun je – heel kort door de bocht – zeggen, dat God dat water uit zichzelf laat stromen. Is Hij niet zelf de Rots en de bron van levend water? Beide beelden gebruikt de Bijbel.

Ik besef, we gaan nu heel snel een aantal wissels over. Toch ontsporen we niet, volgens mij. Hoor maar.

4. Rots en rust

De Bijbel noemt God op verschillende plaatsen de Rots. En de gelovigen uit de Bijbel erkennen en beleven dat ook zo. Voorbeeld: David, de dichter van Psalm 62. (Die psalm hebben we natuurlijk niet voor niets gelezen. Komt ook aan de orde bij dag 13 van 'Ga met God'. Titel van dat hoofdstukje: 'Reisadvies: geniet van stille tijd'.)

*"Zoek rust, mijn ziel, bij God alleen,
van hem blijf ik alles verwachten.
Hij alleen is mijn rots en mijn redding,
mijn burcht, ik zal niet wankelen.
Bij God is mijn redding en eer,
mijn machtige rots, mijn schuilplaats is God."* (Ps. 62:6-8)

God alleen is mijn rots, zegt David en de gelovigen zingen het met hem mee. In psalm en lied.

God als rots. Daar zit veel meer beweging in dan wij op het eerste gezicht denken. Een rots is voor ons een symbool van stabiliteit. Rotsen zijn voor ons onwankelbaar. Voor de mensen in Israël ook. Onbeweeglijkheid is ook een notie die meeklinkt als we over rotsen horen en rotsen zien. Maar dat moeten we misschien even vergeten als het over God, onze Rots gaat. Onbeweeglijk is Hij niet; onbewogen ook niet. Zeker niet ten opzichte van zijn volk.

De Heer is voor zijn volk zelfs een meegaande Rots. Paulus heeft dat uit de Schrift en de geschiedenis van Israël begrepen. Hij schrijft over de vaders in de woestijn:

"En ze aten allemaal hetzelfde geestelijke voedsel en dronken allemaal dezelfde geestelijke drank. Ze dronken uit de geestelijke rots die hen volgde - en die rots was Christus." (1 Kor. 10:3,4)

De geestelijke rots, die met Israël meeging in de woestijn en door heel de geschiedenis was Christus. Wandelen met God is wandelen met de Rots. God is onze Rots in Christus. Dat is de boodschap van de HEER zelf voor zijn volk. Voor ons. Dat heeft Hij vanaf het begin zijn volk op het hart gebonden. Dat geloof en vertrouwen moesten ze altijd met zich meedragen.

Drinken uit de geestelijke rots. Dat liet God de Israëlieten doen bij Refidim, ook genoemd Massa en Meriba.

Bij die rots moesten ze zijn voor verkwikking, rust, energie en vertrouwen. Op die rots konden ze rusten. En met die rots konden ze verder. Op hun reis met God, op hun langeafstandswandeling met de Heer.

Op de parkeerplaats langs de snelweg staan vaak picknicktafels. Daar kun je, als het mooi weer is, lekker even zitten. Broodje eten, pakje of flesje drinken gebruiken. Even de drukte van de snelweg van het leven achter je laten. Even de rust en de schaduw opzoeken naast de snelweg.

Symbool voor het zoeken van de stilte en de rust bij God.

David zegt het twee keer in Psalm 62. De ene keer net iets anders dan de andere keer.

*"Alleen bij God vindt mijn ziel haar rust,
van hem komt mijn redding.*

.....

*Zoek rust, mijn ziel, bij God alleen,
van hem blijf ik alles verwachten."* (Ps. 62:1 en 6)

Vers 1 de zekerheid: bij God alleen vindt mijn zien haar rust. Vers 6 de aansporing aan je ziel, aan jezelf dus: Zoek rust, mijn ziel bij God alleen.

Die schuine pijl, die je even van de snelweg laat afgaan de pleisterplaats op, is zo gek nog niet. Volg hem gerust en geregeld.

Bij de Heer geregeld parkeren om bij te tanken en tot rust te komen. Het is nodig en het is goed en aangenaam. Als je dat doet, kun je gesterkt en met nieuwe energie verder wandelen met God.

Amen.